

Fides et ratio

Małgorzata Podzielny – dyrygent

Aleksandra Rupocińska – klawesyn

Marek Andrysek – akordeon

Tonus Finalis Ensemble:

Stanisław Krupowicz, Marcin Bortnowski – komputery

Marcin Rupociński – komputer, wideo

Chór Chłopięcy NFM

Program

Fides et ratio

Marcin Bortnowski (*1972) *Sero te amavi* na akordeon, klawesyn, chór chłopięcy i elektronikę (2021) **

Stanisław Krupowicz (*1952) *Te Deum* na klawesyn, akordeon, chór chłopięcy i elektronikę (2021) **

Marcin Rupociński (*1971) *Eulogētos* na klawesyn, akordeon, chór chłopięcy, elektronikę i wideo (2021) **

Fides et ratio jest projektem kompozytorskim złożonym z trzech niezależnych utworów muzycznych oraz projekcji wideo inspirowanych nauczaniem św. Jana Pawła II i dedykowanych jego pamięci w setną rocznicę urodzin. Zderzenie trzech tak różnych światów brzmieniowych, jakie oferuje głos ludzki, instrument akustyczny i komputer, było inspiracją i wyzwaniem kompozytorskim, którego realizacji podjęło się trzech kompozytorów wykonawców działających w ramach tria komputerowego Tonus Finalis Ensemble.

Ogłoszona 14 września 1998 roku przez papieża Jana Pawła II encyklika *Fides et ratio* (*Wiara i rozum*) mówi, iż „wiara i rozum są jak dwa skrzydła, na których duch ludzki unosi się ku kontemplacji prawdy. Sam Bóg zaszczyił w ludzkim sercu pragnienie poznania prawdy, którego ostatecznym celem jest poznanie Jego samego, aby człowiek poznając Go i miłując, mógł dotrzeć także do pełnej prawdy o sobie”.

Sero te amavi

Jak nigdy dotąd nie potrafię nic napisać o moim utworze. Wszelkie próby, jakie poczyniłem, zakończyły się wyrzuconą do kosza pomiętą kartką papieru. Wobec piękna, którego pragnąłem dotknąć, nie potrafię nic powiedzieć, a milczenie również wydaje się nieadekwatne. Pozostaje jedynie dźwięk głosów i instrumentów oraz tekst, którym posłużyłem się w utworze.

Sero te amavi,
pulchritudo tam antiqua et tam nova,
sero te amavi!

sanctus Augustinus, Confessiones, 10, 27

Późno Cię umiłowalem,
Piękności tak dawna, a tak nowa,
późno Cię umiłowalem!

św. Augustyn, Wyznania, 10, 27

Peccata iuventutis meae
et delicta mea ne memineris;
secundum misericordiam tuam memento mei tu,
propter bonitatem tuam, Domine.

Ps 25, 7

Nie pamiętaj mi grzechów moich
i win mej młodości,
lecz wspomnij na mnie łaskawie
ze względu na swą dobroć, Panie!

Ps 25, 7

Marcin Bortnowski

Te Deum

Te Deum jest projektem artystycznym, w którym wrocławskie trio komputerowe Tonus Finalis Ensemble, występujące w składzie: Marcin Bortnowski, Stanisław Krupowicz, Marcin Rupociński, zmierzy się po raz pierwszy z niecodziennym aparatem wykonawczym. Tworzyć go będzie dwoje solistów (grających na klawesynie i akordeonie) oraz działający we Wrocławiu kilkudziesięcioosobowy Chór Chłopięcy NFM. W tradycji chrześcijańskiej pochodzący z IV wieku hymn *Te Deum laudamus* jest śpiewany w ważnych okolicznościach wyrażających wdzięczność Bogu za radosne wydarzenie. Dlatego też tekst *Te Deum* wydawał się najwłaściwszy dla uczczenia setnej rocznicy urodzin św. Jana Pawła II. Śpiewanemu przez chór chłopięcy tekstowi, przedstawionemu w kilku wersjach melodycznych i tekstowych, akompaniują instrumenty i trio komputerowe, a kolejne wejścia chóru przedzielone są krótkimi intermezzami instrumentalnymi, mającymi charakter kadencji poszczególnych instrumentów oraz komputerów.

Eulogētos na chór chłopięcy, klawesyn, akordeon, elektronikę i wideo (2021) bazuje na oryginalnej, greckiej wersji językowej *Kantyku Zachariasza*. Rytm kompozycji podąża za tekstem hymnu o dwuczęściowej, koncentrycznej budowie. Dominująca rola tekstu w utworze podkreślona jest przez jego ekspozycję w dwóch warstwach kompozycji: chóru chłopięcego oraz zarejestrowanej narracji w wykonaniu Agnieszki Jaworskiej. Partie instrumentalne przejmują charakterystyczną dla greki rytmikę, by wraz z warstwą elektroniki tworzyć wielobarwne tło kompozycji o kontemplacyjnym charakterze.

Marcin Rupociński

KOMPOZYTORZY

Marcin Bortnowski

Urodził się w 1972 roku w Żarach. W 1997 roku ukończył Akademię Muzyczną im. K. Lipińskiego we Wrocławiu w klasie kompozycji prof. Grażyny Pstrokońskiej-Nawratil (dyplom z wyróżnieniem). W 1996 roku uczestniczył w Young Composers Meeting w Apeldoorn w Holandii, cyklu spotkań organizowanych przez Stichting, a w roku 1997 w warsztatach muzyki eksperymentalnej i komputerowej na Universiteit Gent. W 2020 otrzymał z rąk Prezydenta RP tytuł profesora sztuki w zakresie kompozycji. Poza działalnością kompozytorską zajmuje się również pracą pedagogiczną: prowadzi zajęcia z kompozycji, współczesnych technik kompozytorskich i muzyki komputerowej w Akademii Muzycznej we Wrocławiu. Jest dwukrotnym laureatem Konkursu Młodych Kompozytorów im. Tadeusza Bairda: w 1995 roku otrzymał I nagrodę za *II Kwartet smyczkowy*

oraz II nagrodę za *I Kwartet smyczkowy*, a w 1997 roku II nagrodę za *Music for...* na dwie perkusje i dwa akordeony. W tym samym roku zdobył III nagrodę w Ogólnopolskim Konkursie Kompozytorskim „Gdańsk 1997” za *I Symfonię* na wielką orkiestrę symfoniczną, a w 2000 roku I nagrodę w międzynarodowym konkursie kompozytorskim „Pan Accordion” (Oulu, Finlandia) za *Music in Lent* na akordeon i kwartet smyczkowy. Był stypendystą Ministra Kultury i Sztuki, Stowarzyszenia Autorów ZAiKS, Fundacji Przyjaciół Warszawskiej Jesieni i Ernst von Siemens Musikstiftung oraz Deutschlandfunk. Jest członkiem Związku Kompozytorów Polskich oraz Polskiego Stowarzyszenia Muzyki Elektroakustycznej.

Stanisław Krupowicz

Urodził się 25 listopada 1952 roku w Grodnie. Jest absolwentem Wydziału Matematyki i Mechaniki Uniwersytetu Warszawskiego (1976) i Akademii Muzycznej im. F. Chopina w Warszawie (1981, dyplom z wyróżnieniem). W 1989 roku uzyskał tytuł doktora sztuk muzycznych na Uniwersytecie Stanforda w Kalifornii. Stanisław Krupowicz jest autorem wielu utworów kameralnych, orkiestrowych i elektroakustycznych. Jego muzyka była wykonywana w wielu krajach Europy, Azji i obu Ameryk. Jest dwukrotnym laureatem nagród Fundacji Aleksandra Borodina, rekomendacji na Paryskiej Trybunie Kompozytorów, wyróżnienia na VIII Konkursie im. Irino w Tokio, II nagrody na Międzynarodowym Konkursie Muzyki Komputerowej NEWCOMP w Bostonie i II nagrody na XXIV Konkursie Młodych Kompozytorów ZKP. Był stypendystą Fulbrighta, ASCAP-u, Prix-de-Paris, Fundacji Barbary Piaseckiej-Johnson i Fundacji Leverhulme’a. W latach 1993–1996 był członkiem Komisji Repertuarowej festiwalu Warszawska Jesień. Jest współfundatorem Fundacji Przyjaciół Warszawskiej Jesieni, a w latach 1998–2000 był jej prezesem. Między innymi z jego inicjatywy w 2005 roku powstał we Wrocławiu festiwal Musica Electronica Nova, którego był pierwszym dyrektorem artystycznym. Obecnie jest profesorem sztuk muzycznych i pracuje w Akademii Muzycznej we Wrocławiu, gdzie wykłada kompozycję i muzykę komputerową.

Marcin Rupociński

Kompozytor i fotografik. Urodził się ur. 22 sierpnia 1971 roku w Wałbrzychu. Jest absolwentem Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu, gdzie studiował kompozycję, początkowo w klasie prof. Grażyny Pstrokońskiej-Nawratil, a następnie prof. Stanisława Krupowicza. Fotografii uczył się w studium Pho-Bos (dyplom z wyróżnieniem w pracowni Natalii Lach-Lachowicz) oraz Europejskiej Akademii Fotografii w Warszawie. Uczestniczył w warsztatach muzyki komputerowej w Katowicach i Warszawie oraz, jako stypendysta IRCAM i Centre Acanthes, w Helsinkach i Paryżu. Był również stypendystą MKiDN oraz ZAiKS. Wraz z Cezarym Duchnowskim założył grupę Morphai realizującą projekty audiowizualne. Współtworzył też Tonus Finalis Ensemble. Obecnie pracuje jako

adiunkt na Wydziale Grafiki i Sztuki Mediów Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu oraz wykładowca w Katedrze Kompozycji Akademii Muzycznej we Wrocławiu. Oprócz komponowania muzyki w kręgu jego zainteresowań znajdują się działania artystyczne na styku mediów, programowanie instalacji multimedialnych, muzyka elektroakustyczna oraz komputerowe wspieranie procesu komponowania.

Małgorzata Podzielny

Jest adiunktem na Wydziale Edukacji Muzycznej, Chóralistyki i Muzyki Kościelnej Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu. Absolwentka Wydziału Edukacji Muzycznej (w klasie dyrygowania prof. Marii Oraczewskiej-Skorek) oraz Wydziału Kompozycji, Dyrygentury, Teorii Muzyki i Muzykoterapii w specjalności teoria muzyki. Ukończyła również Podyplomowe Studia Chórmiistrzostwa w Bydgoszczy. W 2010 roku uzyskała stopień doktora sztuki, a w 2020 stopień doktora habilitowanego. Jest dyrygentem i kierownikiem artystycznym Chóru „Con Brio” w Szkole Muzycznej I st. im. G. Bacewicz we Wrocławiu i Zespołu Wokalnego „Rondo” oraz dyrygentem i dyrektorem artystycznym Chóru Chłopięcego NFM. Prowadzi warsztaty metodyczne dla dyrygentów i warsztaty wokalne dla chórów dziecięcych lub młodzieżowych. Za swoje osiągnięcia artystyczne i dydaktyczne otrzymała 35 nagród indywidualnych, m.in. odznakę honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej”, Nagrodę II stopnia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Brązowy Krzyż Zasługi, wielokrotnie zdobywała także nagrody dla najlepszego dyrygenta podczas konkursów chóralnych. Jej zespoły są laureatami 110 nagród ponad 70 różnych konkursów ogólnopolskich oraz międzynarodowych.

Aleksandra Rupocińska

Absolwentka Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu (klasa klawesynu prof. Marty Czarny-Kaczmarek). Studia kontynuowała w Królewskim Konserwatorium w Brukseli w klasie klawesynu i zespołów kameralnych prof. Hermana Stindersa, uzyskując dyplom mistrzowski. Już podczas studiów wiele koncertowała jako solistka i kameralistka – współpracowała z licznymi zespołami specjalizującymi się w grze na instrumentach historycznych, zgłębiając tajniki muzyki dawnej pod kierunkiem między innymi Petera van Heyghena, Bartholda Kuijkena, Hidemiego Suzukię, Jacquesa Ogga, Larsa Ulrika Mortensena. Miała okazję koncertować pod batutą takich muzyków, jak: Paul McCreech, Reinhard Goebel, Giovanni Antonini, Alfredo Bernardini, Benjamin Bayl, Rubén Dubrovsky, Hartmut Rohde, Ernst Kovacic, Jacek Kasprzyk. Jako solistka współpracowała z czołowymi polskimi orkiestrami specjalizującymi się w muzyce współczesnej (AUKSO – Orkiestra Kameralna Miasta Tychy pod dyktando Marka Mosia oraz Orkiestra Muzyki Nowej pod dyktando Szymona Bywalca). Dokonała wielu prawykonań oraz nagrań archiwalnych najnowszej muzyki klawesynowej. Zajmuje się też pracą dydaktyczną

we wrocławskiej Akademii Muzycznej, w 2013 roku uzyskała stopień doktora habilitowanego sztuk muzycznych.

Marek Andrysek

W 1989 roku ukończył z wyróżnieniem Akademię Muzyczną im. K. Szymanowskiego w Katowicach w klasie akordeonu Joachima Pichury. Był dwukrotnie stypendystą Ministra Kultury i Sztuki. Został laureatem wielu krajowych i międzynarodowych konkursów muzycznych, m.in. w Klingenthal (I nagroda), Arenzano (IV nagroda), Bardolino (I nagroda i Grand Prix konkursu), Castelfidardo (III miejsce). Odbił szereg podróży koncertowych, występując w większości krajów europejskich (Ukraina, Białoruś, Rosja, Słowacja, Czechy, Węgry, Jugosławia, Niemcy, Włochy, Szwajcaria, Francja, Holandia, Belgia, Dania i Hiszpania), a także w Chinach i USA, gdzie otrzymał honorowe obywatelstwo miasta Pensacola. Występuje zarówno jako solista, z towarzyszeniem znanych orkiestr symfonicznych, jak i jako członek zespołów kameralnych. Jego repertuar wykonawczy obejmuje dzieła muzyki klasycznej, rozrywkowej i utwory współczesnych polskich kompozytorów. W dorobku ma ponad osiemdziesiąt prawykonań.

Chór Chłopięcy NFM

Zespół został założony w 2009 r. przez Andrzeja Kosendiaka, dyrektora Narodowego Forum Muzyki im. W. Lutosławskiego we Wrocławiu. Od początku ambitnie realizuje plan aktywnego uczestnictwa w życiu artystycznym, koncertując z najlepszymi dyrygentami oraz zespołami. Dyrektorem artystycznym zespołu jest Małgorzata Podzielny. Chór Chłopięcy NFM angażuje się w życie kulturalne miasta, współpracując z Operą Wrocławską (*Brzydkie kaczątko*, 2016–2017; *Yemaya – Królowa Mórz*, 2019), Teatrem Muzycznym Capitol (koncert *Urodziny Aliny. Benefis Aliny Janowskiej* w ramach 34. Przeglądu Piosenki Aktorskiej, 2013), a także z Wrocławskim Teatrem Lalek (spektakl *Yemaya – Królowa Mórz*, 2016–2017). Często jest zapraszany do udziału w ważnych wydarzeniach odbywających się w ramach Międzynarodowego Festiwalu Wratislavia Cantans (wystąpił m.in. pod dyrekcją sir Johna Eliota Gardinera, Giovanniego Antoniniego oraz Zubina Mehty) czy Leo Festiwalu.

Tonus Finalis Ensemble

Tonus Finalis Ensemble jest nową reinkarnacją Laptop Ensemble, który powstał w 2009 roku i wtedy też zadebiutował na festiwalu Warszawska Jesień. Głównym założeniem kompozytorów wykonawców zespołu było wykorzystanie komputerów nie tylko jako interaktywnych instrumentów, lecz także jako maszyn, które są w stanie symulować inteligentne zachowanie człowieka. Oznaczało to, że zespół komputerów będzie wymieniał między sobą informacje dotyczące partytury oraz

wskazówki wykonawcze konieczne do jej wykonania. Specjalnie napisane dla zespołu utwory, z których usłyszymy dzisiaj trzy, stawiają przed komputerami (i wykonawcami) takie właśnie zadania. Laptop Ensemble *in statu nascendi* był kwartetem. Po kilku latach hibernacji reaktywował się jako trio, aby dziś objawić się jako Tonus Finalis Ensemble.

Zamówienie utworów Marcina Bortnowskiego, Stanisława Krupowicza i Marcina Rupocińskiego w ramach projektu Fides et ratio dofinansowano ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach programu „Zamówienia kompozytorskie”, realizowanego przez Instytut Muzyki i Tańca.

Współorganizator:

AKADEMIA MUZYCZNA
im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

Projekt realizowany w ramach obchodów stulecia odzyskania
niepodległości oraz odbudowy polskiej państwowości

niepodległa

Organizator:

NFM – instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

